

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 146

I brev af 17. december 2024 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

28. januar 2025
Sagsnr.: 24/39568

Alm. del – spørgsmål 146:

Vil ministeren redegøre for, hvor stor en andel af eleverne i 10. klasse, der løftede sig fagligt i forhold til deres karakterer i 9. klasse opdelt på årene 2019-2023, og vil ministeren oplyse, hvor mange elever der faldt fra i 10.klasse opdelt på årene 2019-2023?

Svar:

Første del af besvarelsen nedenfor redegør for ændringer i karakterer mellem 9. og 10. klasse, mens anden del af besvarelsen omhandler frafald i 10. klasse.

Ændringer i karakterer mellem 9. og 10. klasse

I 8. klasse og 9. klasse skal eleverne aflægge seks lovbundne prøver samt to udtræksprøver for samlet at aflægge folkeskolens afgangseksamen. De lovbundne prøver består af praktisk/musisk valgfag i 8. klasse, mundtlig dansk, skriftlig dansk (tre prøver: læsning, retskrivning, skriftlig fremstilling), skriftlig matematik (to delprøver: med hjælpemidler, uden hjælpemidler), mundtlig engelsk samt fællesprøven i fysik/kemi, biologi og geografi. De to udtræksprøver udtrækkes fra henholdsvis den humanistiske fagblok (skriftlig engelsk, skriftlig tysk/fransk, mundtlig tysk/fransk, historie, samfundsfag og kristendomskundskab) og den naturfaglige fagblok (biologi, geografi, mundtlig matematik, idræt og fysik/kemi). Elevens karakterer i 9. klasse udgør samlet elevens karaktergennemsnit.

Den obligatoriske del af 10. klasse består af undervisning i dansk, engelsk og matematik, mens den valgfri del består af en række valgfag, såsom tysk og fysik/kemi. En elev har mulighed for at forbedre sit karaktergennemsnit mhp. optag på en ungdomsuddannelse i 10. klasse, ved at eleven aflægger prøve i 10. klasse i de obligatoriske fag. Det er frivilligt for eleven, om der aflægges prøver i 10. klasse samt hvilke prøver, der aflægges.

Det er i 10. klasse muligt at aflægge prøve på 9. eller 10. klasseniveau. I praksis aflægges størstedelen af eleverne i 10. klasse prøver på 10.

klasseniveau. Det bemærkes, at niveauet på folkeskolens prøver på 10. klasseniveau er højere end på 9. klasseniveau. Opgørelsen af forbedringer af karakterer skal derfor ses med udgangspunkt i niveauforskellene.

Det følger reglerne om forbedring af karaktergennemsnittet i 10. klasse i forbindelse med optagelse til ungdomsuddannelse, at karakterer fra prøver, der aflægges i 10. klasse alene medregnes i det omfang, at det er til elevens gunst (gunstreglerne). Det betyder, at hvis eleven får en lavere karakter i 10. klasse, tæller karakteren ikke med i gennemsnittet ifm. ansøgning til en ungdomsuddannelse, da karaktergennemsnittet efter 10. klasse ikke kan være lavere end gennemsnittet fra 9. klasse. Det gælder derudover, at hvis en elev fx forbedrer sin karakter i et af valgfagene i 10. klasse, såsom tysk, regnes dette ikke med i det gennemsnit, der anvendes til optag på en ungdomsuddannelse.

Prøveafleggelse i både 9. og 10. klasse har i årene 2020-2022 været påvirket af særlige regler for prøveafleggelse sfa. corona. Således blev alle prøver aflyst i 2020 og standpunktskaraktererne blev ophøjet til prøvekarakterer for alle fag for både 9. og 10. klasse. I 2021 og 2022 blev der afholdt lovbundne prøver i dansk, matematik og engelsk for 9. klasse og i dansk og matematik i 10. klasse. For både 9. og 10. klasse blev standpunktskarakteren ophøjet til prøvekarakter, hvis standpunktskarakteren var højere end den opnåede prøvekarakter. Sammenligning af karakterer mellem 9. og 10. klasse skal derfor ses med forbehold for de særlige forhold, der har gjort sig gældende i perioden. For de elever, der gik i 9. klasse i 2022/2023 og efterfølgende i 10. klasse i 2023/2024 har prøveafleggelse og karaktergivning i begge år været under normale forhold.

Det faglige løft mellem 9. klasse og 10. klasse kan grundlæggende opgøres på to forskellige måder, hvor ingen af måderne dog nødvendigvis afspejler, hvorvidt eleven har løftet sig fagligt, hvilket også uddybes i det følgende.

Den ene måde er at opgøre det på baggrund af, hvor mange der forbedrer deres karaktergennemsnit i de lovbundne prøver efter 10. klasse, hvor opgørelsesmetoden følger reglerne for forbedring i forbindelse med optagelse til ungdomsuddannelse (gunstreglerne), jf. også svar på BUU alm. del. – spm. 20. Her bemærkes det, jf. ovenfor, at karaktergennemsnit efter gældende regler kun kan forbedres.

Tabel 1 viser andelen, der har forbedret deres karaktergennemsnit efter de ovenfor nævnte regler. 72 pct. af eleverne har et karaktergennemsnit i de lovbundne prøver fra både 9. og 10. klasse, heraf havde 19 pct. det samme gennemsnit (da det definatorisk ikke er muligt at forværre karaktergennemsnittet), og 30 pct. havde forbedret det gennemsnittet med op til 1 karakterpoint. Det bemærkes, at det seneste opgjorte år (skoleåret 2023/2024) er det eneste i opgørelsesperioden, hvor prøveafleggelse og karaktergivning ikke har været påvirket af de særlige regler for prøveafholdelse sfa. corona.

Tabel 1 Antal elever som forbedrer deres karaktergennemsnit med gunstregler i de lovbundne prøver efter 10. klasse 2019-2023

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Antal elever i analysepopulation	35.900 (100%)	36.500 (100%)	38.000 (100%)	39.800 (100%)	39.800 (100%)
Elever med karaktergennemsnit i lovbundne prøver fra både 9. og 10. klasse	27.600 (77%)	28.600 (78%)	29.400 (77%)	29.900 (75%)	28.600 (72%)
Heraf samme gennemsnit	3.900 (11%)	5.100 (14%)	8.900 (23%)	12.300 (31%)	7.400 (19%)
Forbedring på 0,1 til 0,99 karakterpoint	11.200 (31%)	10.900 (30%)	12.800 (34%)	11.900 (30%)	12.100 (30%)
Forbedring på 1,0 til 1,99 karakterpoint	8.900 (25%)	8.700 (24%)	6.100 (16%)	4.900 (12%)	7.000 (18%)
Forbedring på mindst 2,0 karakterpoint	3.700 (10%)	3.900 (11%)	1.500 (4%)	900 (2%)	2.100 (5%)

Anm.: Antal elever i 10. klasse er opgjort d. 30 september 2023, og opgørelsen inkluderer både efterskoler, 10. klasse på frie fagskoler, kommunale 10. klasses tilbud samt 10. klasse på frie grundskoler. Derudover indgår elever registeret i specialklasse eller specialskole også i opgørelsen. *) Hvis en elev i 10. klasse ikke er registreret med mindst én karakterindberetning fra prøverne i 10. klasse, indgår de ikke i opgørelsen. Derudover er opgørelsen eksklusiv elever, som ikke har aflagt alle de lovbundne prøver i 9. klasse. Opgørelsen følger reglerne for forbedring af karaktergennemsnittet i 10. klasse i forbindelse med optag til en ungdomsuddannelse, hvor prøvekarakterer alene medregnes, hvis det er til elevens gunst. Tallene er afrundet til nærmeste hundrede, og andelen er afrundet til nærmeste decimal, og derfor summerer opgørelserne ikke nødvendigvis til antal elever i 10. klasse.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, egne beregninger

En anden måde at opgøre det faglige løft på er at se på gennemsnittet af de faktiske karakterer i de obligatoriske 10. klassefag dansk, matematik og engelsk. Denne metode giver mulighed for at se både, hvor mange elever der *forbedrer* og *forværres* deres karakterer i de pågældende fag mellem 9. og 10. klasse, i modsætning til den første fremgangsmåde, som pr. definition alene giver mulighed for at se, hvor mange der forbedrer sig, jf. gunstreglerne.

Tabel 2 viser andelen, der har opnået et karaktergennemsnit, der er hhv. forbedret, på samme niveau eller forværret. Her viser resultaterne, at en væsentlig andel af eleverne opnår en lavere karaktergennemsnit i 10. klasse, end de havde i 9. klasse. Således havde 74 pct. af eleverne karakterer i de medregnede fag i både 9. og 10. klasse i 2023/2024. 28 pct. af eleverne havde forværret deres, mens lidt flere (35 pct.) havde forbedret deres gennemsnit. Kun meget få elever (1 pct.) fastholder præcis det samme gennemsnit. Det bemærkes at det seneste opgjorte år (skoleåret 2023/2024) er det eneste, hvor prøveaflægelse og karaktergivning ikke har været påvirket af de særlige regler sfa. corona.

Tabel 2 Forbedring eller forværring af karaktergennemsnit i dansk, matematik og engelsk mellem 9. og 10. klasse 2019-2023. Skoleår angiver året eleven har gået i 10. klasse

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Antal elever i analysepopulation	33.400	34.100	35.500	36.500	37.000
Heraf elever med karakterer i de pågældende fag i 9. og 10. klasse	28.100 (84%)	27.800 (82%)	27.900 (79%)	28.100 (77%)	27.300 (74%)
Heraf elever med forværret karaktergennemsnit	8.300 (25%)	6.700 (20%)	11.100 (31%)	15.200 (42%)	10.500 (28%)
Heraf elever med præcis samme karaktergennemsnit	400 (1%)	800 (2%)	800 (2%)	600 (2%)	400 (1%)
Heraf elever med forbedret karaktergennemsnit	17.500 (52%)	17.400 (51%)	12.100 (34%)	8.900 (24%)	12.900 (35%)
Heraf elever der mangler en eller flere prøver	2.000 (6%)	2.900 (9%)	3.800 (11%)	3.400 (9%)	3500 (9%)

Anm.: Analysepopulationen består af elever, der har gået i 9. klasse og det efterfølgende år har gået i 10. klasse. Opgørelsen inkluderer både efterskoler, 10. klasse på frie fagskoler, kommunale 10. klassetilbud samt 10. klasse på frie grundskoler. Eleverne skal have aflagt mindst en prøve i 10. klasse i dansk, matematik eller engelsk for at indgå i den population, der beregnes karaktergennemsnit for. Der udregnes kun karaktergennemsnit for elever, der har aflagt alle de pågældende prøver. Elever, der i 10. klasse har en kombination af prøver på FP9 og FP10 niveau, indgår ikke i beregninger af karaktergennemsnit (200-400 elever om året). Tallene er afrundet til nærmeste hundrede, og andelen er afrundet til nærmeste decimal, og derfor summerer opgørelserne ikke nødvendigvis til antal elever i 10. klasse.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, egne beregninger

Frafald fra 10. klasse

Frafaldet fra 10. klasse er i perioden fra skoleåret 2018/2019 til 2022/2023 steget fra 7,8 procent til 10,3 procent jf. tabel 3. Af datamæssige årsager har det ikke været muligt at opgøre afbrud for 2023/2024.

Tabel 3 Antal og andel elever, der har afbrudt 10. klasse i perioden 2018-2022.

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Elever i alt	34.700	35.800	36.500	38.400	39.800
Afbrudt (antal)	2700	2500	2800	3500	4100
Afbrudt (pct.)	7,8%	7,0%	7,7%	9,1%	10,3%

Anm.: Elever indgår i det skoleår, hvor de har tilgang til 10. klasse, fx alle elever, der starter mellem 1.8.2018 og 31.7.2019 indgår i skoleår 2018/2019. Elever der har en pause på under 1 år mellem to 10. classes forløb, fx elever der skifter skoler, indgår ikke som afbrydelser. Opgørelsen inkluderer både efterskoler, 10. klasse på frie fagskoler, kommunale 10. klassetilbud samt 10. klasse på frie grundskoler. Det er på

nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre antallet af afbrud for 2023/2024. Tallene er afrundet til nærmeste hundrede, og derfor summerer opgørelserne ikke nødvendigvis til antal elever i 10. klasse.
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet, egne beregninger

Side 5/5

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye